

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА
"09" _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ

Рівень вищої освіти: *Перший (бакалаврський)*

Галузь знань: *03 «Гуманітарні науки»*

Спеціальність: *035 Філологія*

Спеціалізації: *035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська*

Освітньо-професійні програми: *Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська*

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія». Одеса : ОНУ, 2023. 17 с.

Розробники: Шевцов С. П., доктор філософських наук, професор кафедри філософії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії

Протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ (Інна ГОЛУБОВИЧ)
(підпис)

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська _____ (Наталя БІГУНОВА)
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2023 р.

Голова НМК _____ (Галина ЛЕВЧЕНКО)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 2	Галузь знань <u>03 « Гуманітарні науки»</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>035 Філологія</u> (код і назва) Спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Обов’язкова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	82 год.
		Форма підсумкового контролю: <i>Іспит</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – роз’яснити специфіку філософського знання, ознайомити з головними поняттями, проблемами та функціями філософії, а також методами філософування; навчити студентів застосовувати філософські знання у повсякденному житті та у науці.

Завдання:

- 1) Роз’яснити специфіку філософського знання.
- 2) Роз’яснити функції філософії.
- 3) Дати уявлення про різні види філософського світогляду.
- 4) Дати уявлення про структуру філософії
- 5) Ознайомити студентів з основними проблемами філософії.
- 6) Ознайомити студентів з основними поняттями філософії.
- 7) Ознайомити студентів з основними напрямками в філософії,
- 8) Ознайомити з основними методами філософування.
- 9) Ознайомити студентів з філософськими засадами різних наук;
- 10) Ознайомити з основними видами філософського аналізу.
- 11) Навчити студентів застосовувати філософські знання у повсякденному житті та в науковій роботі.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральної: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

Програмні результати навчання:

ПР 03. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПР 04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- різні види історичного знання;
- специфічні ознаки магічного, релігійного та філософського знання;
- основні функції філософії по відношенню до особистості;
- основні функції філософії по відношенню до наук;
- основні типи світоглядів;
- основні види цінностей;
- основні види філософських світоглядів;
- структуру філософії як науки;
- основні напрямки в філософії, їх переваги та недоліки;
- основні методи філософування;
- сутність та недоліки матеріалістичного світогляду;
- сутність та переваги ідеалістичного світогляду;
- основні поняття гносеології та їх філософські підстави;
- основні положення марксистсько-ленінської філософії та її головні недоліки;
- основні ознаки та стереотипи тоталітарної свідомості;
- філософські підстави критичного мислення;

вміти:

- добре орієнтуватися у філософській проблематиці;
- розрізняти різні історичні типи знання;
- відрізняти релігійне знання від магічного;
- відрізняти філософське знання від релігійного та наукового;
- виявляти різні типи світоглядів;
- виявляти різні види філософських світоглядів;
- критикувати світоглядні підстави філософських та наукових учень;
- виявляти гносеологічні підстави філософських та наукових учень;
- виявляти філософські напрямки та критикувати їх;
- застосовувати різні методи філософського аналізу;
- застосовувати різні методи філософування;
- критикувати основні положення марксистсько-ленінської ідеології;
- викривати та критикувати стереотипи тоталітарної свідомості.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальне поняття філософії.

Тема 1. Вступ до філософії. Загальне поняття філософії. Специфічні визначення філософії. Огляд історії філософії. Основні функції філософії. Філософія як наука. Філософія як практика життя. Зв'язок філософії з іншими науками. Стисла характеристика філософії в сучасному світі. Філософія: сучасні проблеми та досягнення.

Тема 2. Метафізика. Загальне поняття метафізики та її варіанти. Буття як основна категорія метафізики. Суперечливий характер поняття «буття». Пізнання як процес та як вимір буття. Методи та форми пізнання. Проблема засад пізнання та його обґрунтування. Парадокси пізнання: герменевтичне коло (проблема частини та цілого), сократові кола, відношення між явищем та сутністю. Питання щодо прогресу філософії. Проблема істини.

Тема 3. Логіка, епістемологія, етика та естетика. Стислий огляд напрямів філософії – логіки, епістемології, етики та естетики. Види логік, сучасне різноманіття систем логіки: класичні та неklasичні логіки. Основні принципи епістемології. Система категорій. Види етичних вчень: гетерономна та автономна етика; абсолютна етика: евдемонізм, гедонізм, утилітаризм, перфекціонізм. Соціальна етика. Філософський вимір естетики.

Змістовий модуль 2. Спеціальні галузі філософії. Філософія мови.

Тема 4. Мислення та мова: форми та необхідність категорій. Проблема категорій. Поняття категоріального апарату. Мислення та його корелят. Категоріальний вимір реальності. Реальність та її категоріальне розуміння. Філософія мови як пошук засад реальності. Філософський вимір наукової картини світу.

Тема 5. Мова та світогляд. Категорія «буття» як фундаментальна категорія філософії. Суб'єкт та об'єкт – парадоксальність їхніх відношень. Кількість та якість. Особливості мовного розуміння та вислову. Саморозуміння – його виміри та обмеження. Системність мислення.

Тема 6. Суспільство як предмет філософії. Людина та суспільство. Суспільство та форми його організації. Нормативний вимір суспільства. Право та мораль. Творчість та прогрес.

Тема 7. Виміри тексту. Організація та структура тексту. Основні складові структури: елементи та їхні відношення. Значення тексту. Текст як форма пізнання та розуміння світу. Текст як картина світу. Тропи: метафора і метонімія та їхній філософський вимір. Проблема тлумачення та значення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср			л	п/с	лаб

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Загальне поняття філософії										
Тема 1. Вступ до філософії.	12	4			8	12	2			10
Тема 2. Метафізика.	18	4	4		10	12	2			10
Тема 3. Логіка, епістемологія, етика та естетика.	10	2			8	12				12
Разом за змістовим модулем 1	40	10	4		26	36	4			32
Змістовий модуль 2. Спеціальні галузі філософії. Філософія мови.										
Тема 4. Мислення та мова: форми та необхідність категорій.	12	2	2		8	12				12
Тема 5. Мова та світогляд	12	2	2		8	14		2		12
Тема 6. Суспільство як предмет філософії.	12	2	4		6	14				14
Тема 7. Виміри тексту	14	4	4		6	14	2			12
Разом за змістовим модулем 2	50	10	12		28	54	2	2		50
Усього годин	90	20	16		54	90	6	2		82

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	Метафізика [1], [2].	4/1
2	Мислення та мова: форми та необхідність категорій [1], [2].	4/1
3	Мова та світогляд [1], [2], [3].	2
4	Суспільство як предмет філософії [1], [2], [3].	2
5	Виміри тексту [1], [2], [3].	4
	Разом	16/2

Види роботи:

- [1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
- [2] – дискусії;
- [3] – на основі запропонованих робіт у списку літератури, підготувати виступ, продемонструвати вміння оперувати ключовими поняттями та ідеями, представленими в текстах.

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	Вступ до філософії [1] Загальне поняття філософії. Огляд історії філософії. Основні функції філософії. Філософія як наука. Зв'язок філософії з іншими науками. Філософія: сучасні проблеми та досягнення. Прочитати заданий текст (вибір тексту – по домовленості) та підготувати його аналіз. Основна увага: принципи здійснення аналізу, володіння методами аналізу.	8/10
2	Метафізика [1] [3] Загальне поняття метафізики. Буття як основна категорія метафізики. Пізнання як процес та як вимір буття. Методи та форми пізнання. Проблема засад пізнання. Парадокси пізнання: герменевтичне коло (проблема частини та цілого), сократові кола, відношення між явищем та сутністю. Проблема істини. Прочитати «Бенкет» Платона та підготувати його аналіз. Основна увага: різниця вимірів розгляду заданого предмета дослідження.	10/16
3	Логіка, епістемологія, етика та естетика [1] Напрями філософії: логіки, епістемології, етики та естетики. Класичні та некласичні логіки. Система категорій. Гетерономна та автономна етика; абсолютна етика. Соціальна етика. Філософський вимір естетики. Підготувати аналіз промови Сократа у «Бенкеті». Основна увага: два різних типу обґрунтування.	8/10
4	Мислення та мова: форми та необхідність категорій [1] Поняття категоріального апарату. Мислення та його корелят. Реальність та її категоріальне розуміння. Філософський вимір наукової картини світу. Прочитати 2 та 3 розділи «Глумачення снів» З. Фрейда. Основна увага: методи та принципи аналізу складного	8/10

	явища.	
5	Мова та світогляд [1] Категорія «буття» як фундаментальна категорія філософії. Суб'єкт та об'єкт – парадоксальність їхніх відношень. Кількість та якість. Особливості мовного розуміння. Системність мислення. Прочитати «Калігулу» А. Камю, підготувати аналіз. Основна увага: категорії людського життя та їх пошук.	8/10
6	Суспільство як предмет філософії [1] Людина та суспільство. Суспільство та форми його організації. Нормативний вимір суспільства. Право та мораль. Творчість та прогрес. Прочитати 1 розділ «Генеалогії моралі» Ф. Ніцше, підготувати аналіз. Основна увага: виокремити механізм формування норм християнської моралі у суспільстві за Ніцше.	6/10
7	Виміри тексту [1] [3] Організація та структура тексту. Основні складові структури. Текст як форма пізнання та розуміння світу. Текст як картина світу. Метафора і метонімія: філософський вимір. Проблема тлумачення та значення. Прочитати «Мати» К. Чапека, підготувати аналіз. Основна увага: розуміння війни та призначення людини.	6/16
	Разом	54/82

До самостійної роботи відноситься (на вибір викладача):

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
 - [2] – написання рефератів, есе;
 - [3] – індивідуальне навчально-дослідне завдання;
 - [4] – курсова робота тощо
- (п.2.8. Положення про освітній процес в ОНУ).

9. Методи навчання

У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишаються:

- Словесні (лекції; пояснення, бесіди, дискусії)
- Наочні (мультимедійні презентації) за допомогою використання комп'ютерної техніки й комунікаційних платформ Zoom, Classroom, Moodle.
- Практичні (опрацювання лекційного матеріалу та довідкової й додаткової літератури, складання конспекту з першоджерел).

Ці методи можна характеризувати як єдиний пояснювально-ілюстративний метод, у межах якого викладач допомагає студентам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Вона поділяється на дві складові – засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій та семінарських занять, на яких

магістри репродукують отримані знання і демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищевикладеного методу, використовується метод проблемного викладення. Він допомагає, використовуючи практику активної полеміки, формувати вміння магістрів критично ставитися до вивченої літератури, тих положень, які він/вона сприйняв у лекційному курсі. Викладач, поставивши навчальне завдання, формулює пізнавальну мету, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Для окремих тем та питань може за необхідністю використовуватися також дослідницький метод, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи певні документи або державні правові акти й приводити до самостійних висновків.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Засоби діагностики успішності навчання.

Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності та всебічності.

- Поточний контроль – усне опитування на семінарському занятті;
- Періодичний контроль - оцінювання результатів самостійної роботи;
- Підсумковий контроль – іспит.

Система контролю успішності включає наступні різновиди: поточний, модульний, підсумковий модульний та семестровий (академічний) контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку і визначення рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять можуть бути різними: усне опитування, обговорення проблемних питань, виконання рефератів, самостійних письмових робіт тощо.

Семестровий (академічний) контроль передбачає проведення іспиту, під час якого студенту виставляється остаточна оцінка за навчальну дисципліну, яка виставляється як середньозважена за результатами підсумкового модульного контролю та результату перескладання оцінки за навчальну дисципліну.

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС. У таблиці нижче наведено загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

100 бальна шкала /	За національною	Теоретична підготовка	Практична підготовка
-----------------------	--------------------	-----------------------	----------------------

Оцінка ECTS	системою		
90 – 100 А	Відмінно	Студент повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та розгорнуто із залученням додаткового матеріалу викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки. Студент здатен проявити знання основних категорій, їхнього змісту та розуміння їхнього взаємозв'язку, здатен надати тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою проблемних ситуацій, здатен робити самостійні висновки. Аспірант свідомо аналізує зв'язки між причиною та наслідками, здатен використовувати загальні теоретичні положення для рішення конкретних завдань, використовує нові інформаційні технології для поповнення знань	Студент здатен аргументувати обраний спосіб виконання практичних завдань, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі
85 - 89 В	добре	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, повно та обґрунтовано викладає його під час усних виступів або письмових відповідей, використовує нормативну та обов'язкову літературу, застосовує теоретичні знання для розв'язання стандартних ситуацій, здатен самостійно аналізувати, узагальнювати й систематизувати навчальну інформацію, втім допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища або поняття	Студент має сталі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість з них, але припускає певні дрібні неточності
75 - 84 С	добре	Студент виявляє загалом доволі високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, володіє навчальним матеріалом, застосовує теоретичне знання для розв'язання стандартних практичних ситуацій, але відчуває	Студент за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни, але відчуває складнощі у самостійному

		складнощі щодо самостійного аналізу деяких питань, робить окремі помилки у аргументації, допускає незначні неточності	використанні теорії для практичних завдань
70 – 74 D	задовільно	Студент володіє навчальним матеріалом в цілому, але помиляється у деяких окремих питаннях, або відтворює певну частину навчального матеріалу з втратою певних елементів логічних зв'язків. Студент знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків	Студент має основні навички виконання практичних завдань, здатен правильно вирішувати лише половину практичних завдань
60 - 69 E	задовільно	Студент не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, лакуни його знання не є суттєвими, але наявними. Аспірант має недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей або процесів, які досліджуються. Аспірант допускає нечіткість характеристик або плутанину у причинно-наслідкових зв'язках, викладає свої думки з порушенням логіки подання матеріалу	Студент здатен використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить значну кількість суттєвих помилок, серед яких є суттєві
35 - 59 FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Студент помиляється у розкритті сутності базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно. Не засвоїв більшості тем навчальної програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній	Студент здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У аспіранта відсутні сформовані уміння та навички
0 – 34 F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Студент виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю (іспиту)

1. Загальне поняття філософії як форми пізнання світу.
2. Огляд основних етапів розвитку філософської думки.
3. Основні функції філософії та її зв'язок з іншими науками.
4. Проблема віднесення філософії до наукового знання.
5. Філософія як практика життя: світоглядні та етичні виміри філософії.
6. Загальне поняття метафізики та її варіанти.
7. Буття як основна категорія метафізики.
8. Суперечливість поняття (концепту) «буття».
9. Пізнання як процес та як вимір буття людини.
10. Методи та форми пізнання світу людиною.
11. Проблема засад пізнання та його обґрунтування.
12. Філософія та проблема сенсу існування людини.
13. Парадокси пізнання: герменевтичне коло (проблема частини та цілого), сократові кола, відношення між явищем та сутністю.
14. Проблема розуміння прогресу філософії як форми пізнання.
15. Проблема істини: абсолютність та відносність, вічність та тимчасовість.
16. Види логік, сучасне різноманіття систем логіки: класичні та некласичні логіки.
17. Основні принципи та форми наукової епістемології.
18. Визначення категорій. Функція категорій у пізнанні. Система (або системи) категорій.
19. Види етичних вчень: гетерономна (зовнішня для людини) та автономна (внутрішня) етика.
20. Абсолютна етика: евдемонізм, гедонізм, утилітаризм, перфекціонізм.
21. Соціальна етика: принципи співвідношень між людьми, суспільствами та культурами.
22. Естетика: її предмет та філософський вимір її розуміння.
23. Мислення та його корелят.
24. Реальність, її види та її категоріальне розуміння.
25. Філософія мови як пошук засад реальності.
26. Філософський вимір наукової картини світу.
27. Суб'єкт та об'єкт – парадоксальність їхніх відношень.
28. Особливості мовного розуміння та вислову.
29. Саморозуміння – його виміри та обмеження.
30. Системність мислення та загальне поняття системи.
31. Людина та суспільство: індивід, особа, особистість, належність до групи, громадянство.
32. Суспільство та форми його організації.
33. Нормативний вимір суспільства.
34. Право та мораль як універсальні та відносні норми.
35. Творчість та її зв'язок з прогресом.
36. Основні складові структури: елементи та їхні відношення.
37. Текст як форма пізнання та розуміння світу.
38. Проблема тлумачення та значення тексту.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
Поточний контроль на лекціях	1	4	4	1	4	4
Практичні заняття	11	2	22	11	5	55
Разом			26			59
Разом	85					
Оцінка самостійної роботи:						
Есе				10	1	
Разом	10					
Іспит	100					
Підсумкова сума балів	100					

Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів вищої освіти в ОНУ досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю. Згідно з чинною в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здійснюється за 100-бальною системою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Першим навчально-методичним засобом для опанування курсу є сама дана робоча програма. Далі слід орієнтуватися на літературу до курсу (розділ 14). Крім того, студент отримує доступ до гугл-класу курсу, де має доступ до стислого опису всього курсу, де є інформація про курс та викладача, усіх лекцій та семінарів з датами, темами та завданнями на кожну дату, списком додаткової літератури, інформацією про оцінювання курсу та вказівками. Також у гугл-класі додаються всі тексти, які розглядаються на семінарських заняттях.

Через традиційність даного курсу у бібліотеці існує більш ніж достатньо літератури за предметом (звичайно, для рівня цього курсу).

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія». Одеса: ОНУ, 2023. 18с.
2. Силабус курсу навчальної дисципліни «Філософія». Одеса: ОНУ, 2023.

14. Рекомендована література

Основна

Підручники:

1. Дамміт М. *Логічні основи метафізики*. Пер. з нім. В. Навроцького за ред. А. Васильченко. Київ: IRIS, 2001.
2. Лакс М. *Метафізика: сучасний вступний курс*. Київ: Дух і літера, 2016.
3. Лузан А.О. *Вступ до філософії : навчальний посібник для ВНЗ*. Київ : Центр учбової літератури, 2013.
4. Фюрст М., Тринкс, Ю. *Філософія*. Пер. з нім. В. Кебуладзе. Київ: Дух і Літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2018.

Література для семінарів:

1. Борхес Х. Л. "Тема зрадника та героя"
Будь-яке видання, наприклад: Борхес Х. Л. *Алеф*. Харків: Фоліо, 2008. Сс. 232-235. https://chtyvo.org.ua/authors/Borges_Jorge/Alef_zb/
<https://toloka.to/t41863>
2. Платон. *Бенкет*
Будь-яке видання, наприклад: Платон. *Бенкет*. Переклад з давньогрецької і коментарі У. Головач. Вид. 2-ге, випр.; білінгва. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2018.
<https://toloka.to/t109257>
3. Камю А. *Калігула*
Будь-яке видання, наприклад: Камю А. *Калігула* / Камю А. *Вибрані твори*. У 3-х т. Т. 2. Театр: Пер. з фр. Харків: Фоліо, 1996. Сс. 7 – 68.
Джерело:
https://chtyvo.org.ua/authors/Kamiu_Alber/Vybrani_tvory_Tom_2/
4. Фройд З. *Тлумачення снів*. Розділи 2, 3.
Будь-яке видання, наприклад: Фройд З. *Тлумачення снів*. Пер. В. Чайковський. Харків: Фоліо, 2019.
Джерело: <https://knigogo.com.ua/knigi/tlumachennya-sniv/>
5. Ніцше Ф. *Генеалогія моралі*. Розділ 1: «Добро і зло», «добре і погане».

Будь-яке видання, наприклад: Ніцше Ф. *По той бік добра і зла. Генеалогія моралі*. Пер. з нім. А.Онишко. Львів: Літопис, 2002. С. 194-222.

Джерело:

https://chtyvo.org.ua/authors/Nietzsche_Friedrich/Po_toi_bik_dobra_i_zla_Henealohia_morali/

6. Вассиян Ю. *Степовий Сфінкс*

Будь-яке видання, наприклад: Д-р Вассиян Ю. *Твори. Т.1. Степовий Сфінкс. Суспільно-філософські нариси*. Торонто: «ЄВШАН-ЗІЛЛЯ», 1972. Сс. 49-80.

Джерело: <https://diasporiana.org.ua/ideologiya/227-vassiyanyu-tvori-t-1/>
https://chtyvo.org.ua/authors/VassiyanyuLiian/Stepoviy_sfinks/

Додаткова (словники та підручники)

1. *Європейський словник філософії. Лексикон неперекладностей* Том I-IV. / Пер. з франц. К.: Дух і літера, 2009-16.
2. *Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія*. Упоряд. В.Лях. К.: Либідь, 1996.
3. Рассел Б. *Історія західної філософії*. Переклад з англ. Ю. Лісняк, П. Таращук. Київ: Основи, 1995. - 766 с. Формат: djvu: <https://toloka.to/t673660?sid=b86e36770bd36de66a4d0f951faa8b87>
4. *Філософія: базовий підручник для студентів ВНЗ* / кол. авторів за ред. Л.В.Губерського: Суліма Є.М., Кремень В.Г., Міхальченко М.І., Чайковський О.В. і др. Харків: Фоліо, 2013.
5. Петрушенко В.Л. *Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації*. 2-е видання, виправлене і доповнене. К.: "Каравела"; Львів: "Новий світ-2000", 2016.
6. Баумейстер А. *Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії : науковий посібник*. Київ : Ін-т обдар. дитини НАПН України, 2017.
7. Дахній А. *Нариси історії західної філософії XIX-XX ст.* Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021.
8. *Основи практичної філософії*. Підручник; [за ред. А. М. Лоя]. Київ.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. 511 с
9. Kim J., Sosa E., and Rosenkrantz G. S. (ed.) *A Companion to Metaphysics*. Second Edition. Blackwell Publishing Ltd., 2009.

Окремі напрямки та питання:

1. Бацевич Ф. С. *Вступ до лінгвістичної прагматики*. Київ: Академія, 2011.
2. Богачов А. *Досвід і сенс*. Київ: Дух і літера, 2011.
3. Богачов А. *Філософська герменевтика*. Навчальний посібник. Київ: Курс, 2006.
4. Волинка Г.І. *Історія філософії у її зв'язку з освітою*. Г.Волинка, В.Гусев, Н.Мозгова, І.Огороднік. К.: Каравела, 2006.
5. Ділі Д. *Основи семіотики*. Львів: Арсенал, 2000.
6. Ішмуратов А. Т. *Вступ до філософської логіки*: Підручник. К.: Абрис, 1997.

7. Йосипенко О.М. *Від мови філософії до філософії мови. Проблема мови у французькій філософії другої половини ХХ – початку ХХІ століть*. К.: Український Центр духовної культури, 2012.
8. *Класики філософії мови від Платона до Ноама Хомського*: Пер. з нім. А. Богачова, І. Іващенко, К. Ткаченка. Київ: видавництво «Курс», 2008.
9. Кулик О. *Аналітична філософія та філософія мови: навч. посіб.* Дніпро: РВВ ДНУ, 2018.
10. Лакс М. *Метафізика: сучасний вступний курс*. Київ: Дух і літера, 2016.
11. Роджеро О. М. *Вступ до Платона*. Одеса: Печатний дом, 2015.
12. Рьод В. *Шлях філософії: ХІХ–ХХ століття*. Київ: Дух і Літера, 2010.
13. Стружевський В. *Онтологія*. Київ: Дух і літера; Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2014.
14. *Сучасна політична філософія: Антологія*. Переклад з англ.; упоряд.: Я. Кіш. Київ: Основи, 1998.
15. *Філософія: світ людини. Курс лекцій* (Табачковський В. Г., Булатов М. О., Хамітов Н. В.). К.: Либідь, 2003.
16. *Філософія права: Антологія*; за ред. Дж. Фейнберга, Дж. Коулмена; пер. з англ. П. Тарашук. Київ: Основи, 2007.
17. Ящук Т. *Філософія історії. Курс лекцій. Навчальний посібник*. К.: Либідь, 2004.
18. Knuuttila S., Hintikka J. (ed.) *The Logic of Being. Historical Studies*. D. Reidel Publishing Company, 1985.

15. Електронні інформаційні ресурси

Курс викладається на основі даної програми, складеної на підставі норм Міністерства Освіти, обговореної та затвердженої на засіданні кафедри філософії природознавчих факультетів та вченої ради факультету історії та філософії.

Усі тексти без винятку, на які спирається цей курс можна знайти у бібліотеці університету чи на сайтах у Internet, наприклад на сайті «Філософская библиотека», а також на сайті факультету (www.odessadiogen.org/index) та у електронному вигляді у комп'ютері відповідної кафедри філософії та комп'ютерному класі (там також можна знайти і програму і всі матеріали до курсу).

Також див.:

http://lib.onu.edu.ua/	Бібліотека ОНУ ім.І.І.Мечникова
http://www.onu.edu.ua/ru/index.html	Сайт ОНУ ім.І.І.Мечникова
http://www.ognb.odessa.ua/	Одеська національна наукова бібліотека
http://www.filosof.com.ua/	Інститут філософії ім Г.Сковороди
http://www.philosof.onu.edu.ua/	Сайт Філософського факультета ОНУ ім. І.І. Мечникова
http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html	Найвидатніші філософи світу та України
http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html	Кафедра філософії та методології науки філософського факультету КНУ ім. .Г.Шевченко
http://www.utm.edu/research/iep/	Філософська Інтернет- енциклопедія. (Англійською мовою).
http://elenakosilova.narod.ru/l.html	Підбірка посилань на філософські сайти і бібліотеки.